Tillväxt- och regionplanenämnden | PROTOKOLL 5/2018 2018-06-20 | TRN 2018–0023

Kl 15.00 – 16.15 | §§ 65 - 79

Sammanträde med tillväxt- och regionplanenämnden

Datum för justering: 2018-06-27

Gustav Hemming | Jens Sjöström

Plats Pionjärvägen 2, Arlandastad

Närvarande ledamöter
Gustav Hemming (C) ordförande
Nikolina Bucht (M) 1:e vice ordförande
Christina Eklund (M)
Mikael Igelström (M)
Mattias Lönnqvist (L)
Lennart Nilsson (KD)
Jens Sjöström (S) 2:e vice ordförande
Tomas Eriksson (MP)

Närvarande ersättare
Arvid Öhlin (M) tjg
Bosse Andersson (C)
Jan Valeskog (S) tjg
Freddie Lundqvist (S) tjg
Meeri Wasberg (S) tjg
Martha Aguirre (V) tjg

Ej närvarande ledamöter
Pehr Granfalk (M)
Johnny Nadérus (S)
Lisa Rasmussen (V)
Emma Lidell (S)
Carina Paulsson (S)

Ej närvarande ersättare
Kjell Jansson (M)
Jan Holmberg (M)
Tobias Davidsson (L)
Carl Johan Schiller (KD)
Mia Franzén (L)
Karl-Olov Jansson (S)
Malin Fijen Pacsay (MP)

Politiska tjänstemän
Alfred Askeljung (C), Patrik Lindh (L), Lydia Wefer (S), Joachim Höggren (MP)

Tjänstemän
Hanna Wiik, Jessica Andersson, Inger Starheim Lagerkvist, Ann Lundell, Evert Kroes, Johanna Johansson, Matilda Rehn, Catarina Lahti. Agneta Marmestrand Ruud

Sekreterare

Evert Kroes

Meddelande

Protokoll för sammanträde den 2018-06-20 med tillväxt- och regionplanenämnden har justerats

Bevis/Anslag	Justeringen har tillkännagivits genom anslag på landstingets anslagstavla
Datum för justering	2018-06-27
För §§	
Datum för anslags uppsättande	2018-06-28
Datum för anslags nedtagande	2017-07-20
Förvaringsplats för protokollet	Landstingshuset, Hantverkargatan 45
Underskrift	.....
Bevis om anslag	
Underskrift	.....

Innehåll

§ 65 Justerare och justeringsdag 4

§ 66 Förteckning inkomna ärenden 5

§ 67 Anmälan av beslut fattade med stöd av delegation 6

§ 68 Förteckning över beslut om regional hållbarhets- och miljöbidrag 7

§ 69 Landstingets representant i CPMR 8

§ 70 Yttrande över förslag till Hagsätraskogens/Rågsveds naturreservat ... 9

§ 71 Yttrande över riktlinjer för bostadsförsörjning Täby kommun 10

§ 72 Tertialrapport per april 2018 för tillväxt- och regionplaneförvaltningen 11

§ 73 Yttrande över landstingsrevisorernas årsrapport 2017 för tillväxt- och regionplaneförvaltningen 12

§ 74 Remiss – Ekologisk kompensation – Åtgärder för att motverka nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster, samtidigt som behovet av markexploatering tillgodoses 13

§ 75 Yttrande över samrådsförslag till Havsplan Östersjön 14

§ 76 Godsstrategi för Stockholmsregionen 15

§ 77 Direktörens rapport 17

§ 78 Lägesrapport bostadsfrågan inklusive lokala bostadsmarknader 19

§ 79 Information Sigtuna kommun 20

§ 65
Justerare och justeringsdag

Ordförande och Jens Sjöström utses att justera dagens protokoll. Justering sker den 27 juni 2018.

§ 66
Förteckning inkomna ärenden
TRN 2018–0023

Beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar

att lägga anmälan till handlingarna

§ 67
Anmälan av beslut fattade med stöd av delegation
TRN 2018–0023

Beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar

att lägga anmälan till handlingarna

§ 68
Förteckning över beslut om regional hållbarhets- och miljöbidrag

TRN 2018–0023

Beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar

att lägga anmälan till handlingarna

Beslutsexpediering:
Akt

Ordförande	Justerare		Exp. datum	Sign.

§ 69
Landstingets representant i CPMR

TRN 2018–0034, LS 2018–0530

Beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar

att lägga anmälan till handlingarna

§ 70
Yttrande över förslag till Hagsätraskogens/Rågsveds naturreservat

TRN 2018–0068

Beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar

att lägga anmälan till handlingarna

§ 71
Yttrande över riktlinjer för bostadsförsörjning Täby kommun

TRN 2018–0088

Beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar

att lägga anmälan till handlingarna

§ 72
Tertialrapport per april 2018 för tillväxt- och regionplaneförvaltningen

TRN 2018–0042

Ärendebeskrivning

Ekonomisk tertialrapport för tillväxt- och regionplaneförvaltningen per april 2018.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, 2018-05-25
Tillväxt- och regionplaneförvaltningens tertialrapport april 2018
Bilaga A Tertialrapport, TRN 2018–0042

Förslag och yrkande

Ordförandes förslag om bifall till förvaltningens förslag

Beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar

att godkänna tertialrapporten för tillväxt- och regionplaneförvaltningen per april 2018.

Beslutsexpediering:
SLL Styrning och ekonomi
Akt

§ 73
Yttrande över landstingsrevisorernas årsrapport 2017 för tillväxt- och regionplaneförvaltningen

TRN 2018–0076

Ärendebeskrivning

Landstingsrevisorerna har överlämnat årsrapport 2017 till tillväxt- och regionplanenämnden för yttrande senast den 28 september. Granskningen har utgått från fastställd revisionsplan. I årsrapporten redovisas revisionens samlade bedömning av tillväxt- och regionplanenämndens verksamhet och ekonomiska redovisning för 2017.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2018-05-30
Landstingsrevisorernas årsrapport 2017 för tillväxt- och Regionplanenämnden

Förslag och yrkande

Ordförandes förslag om bifall till förvaltningens förslag

Beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar

att avge yttrande över landstingsrevisorernas årsrapport 2017 avseende tillväxt- och regionplanenämnden i enlighet med förvaltningens tjänsteutlåtande.

§ 74
Remiss – Ekologisk kompensation – Åtgärder för att motverka nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster, samtidigt som behovet av markexploatering tillgodoses

TRN 2018–006

Ärendebeskrivning

Stockholms läns landsting har beretts möjlighet att yttra sig över remiss om - Ekologisk kompensation - Åtgärder för att motverka nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystem-tjänster, samtidigt som behovet av markexploatering tillgodoses (SOU 2017:34). Tillväxt- och regionplanenämnden ska yttra sig till Landstingsstyrelsen senast 2 juli 2018. Utredningens för-slag avseende ekologisk kompensation syftar till att bidra till att behovet av bygg- och infrastrukturprojekt tillgodoses, samtidigt som nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster motverkas.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, 2018-06-04
Förslag till yttrande, 2018-06-04
Betänkandet Ekologisk kompensation, SOU 2017:34, finns att läsa på regeringens webbsida:
http://www.regeringen.se/remisser/2018/04/remiss-av--betankande-ekologisk-kompensation-sou-201734/

Förslag och yrkande

Ordförandes förslag om bifall till förvaltningens förslag

Beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar

att yttra sig över Betänkandet Ekologisk kompensation, SOU 2017:34, enligt förvaltningens bifogade förslag till yttrande, bilaga 1

att yttrandet överlämnas till Landstingsstyrelsen

§ 75
Yttrande över samrådsförslag till Havsplan Östersjön

TRN 2018–0032

Ärendebeskrivning

Stockholms läns landsting har av Havs- och vattenmyndigheten beretts möjligheten att yttra sig över förslag till Havsplan Östersjön. Samrådsförslaget är utsänt på remiss under perioden 15 februari till 15 augusti 2018. Stockholms läns landsting yttrar sig över remissen i egenskap av regionplaneorgan för Stockholms län. Under ärendets beredning har samråd skett med Länsstyrelsen i Stockholm samt Region Skåne. Landstinget har tidigare lämnat synpunkter på Förslag till inriktning för havsplaneringen med avgränsning av miljöbedömning, TRN 2015–0157. Till samrådshandlingarna hör förutom planförslaget också en miljökonsekvensbeskrivning och en hållbarhetsbedömning. Förvaltningen lämnar enbart synpunkter på själva planförslaget.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2018-06-07
Förslag till yttrande, 2018-06-07
Samrådsförslaget finns på www.havochvatten.se,
sök Förslag till havsplaner.

Förslag och yrkande

Ordförandes förslag om bifall till förvaltningens förslag

Beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar

att avge yttrande över förslag till Havsplan Östersjön i enlighet med bilagt förslag till yttrande, bilaga 2

att yttrandet överlämnas still Havs- och vattenmyndigheten

§ 76
Godsstrategi för Stockholmsregionen

TRN 2017–0055

Ärendebeskrivning

Förslaget till Godsstrategi för Stockholmsregionen är ett uppdrag från landstingsfullmäktiges budget 2017. Ett inriktningsbeslut fattades i juni 2017 av Tillväxt- och regionplanenämnden och en remiss genomfördes mellan den 21 december 2017 till den 2 mars 2018, då omkring 70 svar inkom. För Stockholmsregionen, som är Sveriges största konsumentmarknad, är en av de största framtida samhällsutmaningarna att kunna möta det ökade behovet av gods- och persontransporter. Strategin redovisar en strategisk in-riktning med tre insatsområden där det behövs regional kraftsamling och genomförande för att hantera regionens utmaningar avseende gods.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteutlåtande, 2018-06-07
Godsstrategi för Stockholmsregionen
Bilaga 1, Kartbilaga
Remissredogörelse för Godsstrategi för Stockholmsregionen

Förslag och yrkande

Ordförandes förslag om bifall till förvaltningens förslag
S, MP och V-ledamöternas förslag till återremiss, bilaga 3

Propositionsordning

Ordförande frågar först om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras.

Ordförande finner att nämnden beslutar att ärendet ska avgöras idag.

Ordförande frågar sedan om nämnden bifaller eller avslår förslaget och finner att nämnden beslutar bifalla förslaget.

Beslut

Tillväxt- och regionplanenämnden beslutar

att föreslå landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige att godkänna Godsstrategi för Stockholmsregionen.

att i förslaget ändra hänvisningar till den regionala klimatfärdplanen 2050 till förvaltningens förslag till regional klimatfärdplan som följd av landstingsfullmäktiges beslut den 12 juni 2018 att inte anta klimatfärdplanen.

Deltar inte
S, MP och V-ledamöterna anmäler att de inte deltar i beslutet

Reservation
S, MP och V-ledamöterna reserverar sig till förmån för sitt yrkande

Beslutsexpediering:
Landstingsstyrelsen
Akt

§ 77
Direktörens rapport
TRN 2018–0045

Förvaltningschefen Hanna Wiik informerar:

Den nationella transportplanen
Den nationella transportplanen 2018–2029 fastställdes den 4 juni 2018. Gränsen för klassificering av namnsatta objekt har höjts från 50 till 100 mnkr vilket innebär snabbare processer för mindre åtgärder. Infrastrukturprojekt som ingår i det transeuropeiska transportnätet TEN-T kan medfinansieras av Fonden för ett sammanlänkat Europa (CEF). Några ändringar för planperioden 2018–2019:

- statliga medel minskas med 200 mnkr för Tvärförbindelse Södertörn.
- statliga medel minskas med 591 mnkr för Stockholm Central och Karlberg, funktionsanpassningar efter Citybanan.
- två namngivna objekt för cykel, Märstastråket mellan Norrtull och Kista samt Täbystråket mellan Frescati och Mörby, har tagits bort.
- Östlig förbindelse är inte ett namnsatt och prioriterat objekt.

Vad gäller medelanslag fördelas den totala ramen på 622,5 mdkr:

- 125 mdkr till vidmakthållande av statliga järnvägar,
- 164 mdkr till vidmakthållande av statliga vägar,
- 333,5 mdkr till utveckling och investeringar i transportsystemet
- tillkommer intäkter från banavgifter, trängselskatt om 48,4 mdkr, samt medfinansiering från kommuner och andra aktörer. om 14 mdkr.

Trafikförvaltningen analyserar förslagets innebörd för Stockholmsregionen. Nämnden kommer vid ett senare tillfälle att informeras om detta.

IIMHL – internationell konferens om psykisk ohälsa, välbefinnande och social hållbarhet
Syftet med konferensen var att diskutera hur städer och regioner kan förebygga psykisk ohälsa i stads- och samhällsplanering genom gränsöverskridande samarbete. Gustav Hemming (C) och Anna Starbrink (L) deltog i konferensen. Förvaltningen deltog i två workshops med studiebesök i Skärholmen och Haninge. Under konferensen diskuterades hur man jobbar med dessa frågor i bl.a. Sydney, Vancouver, Toronto, London, New York och Midlands i England. På många platser finns större utmaningar vad gäller skillnader i ohälsa än i Sverige och en slutsats vid konferensen var att det är svårt att vända nedåtgående trender.

Rapporten TEN-T Arlanda/Rosersberg
Inom ramen för förvaltningens arbete med Connect Sweden har rapporten *TEN-T Arlanda/Rosersberg* tagits fram som bl.a. behandlar områden:

- Flygfraktens betydelse för internationell tillgänglighet.
- Beskrivning och värdering av Rosersbergs logistikcenter.
- Betydelse och värdering av kopplingen Rosersberg – Arlanda.

- Förslag på åtgärder för att integrera Rosersberg i TEN-T:s core-nätverk.

Nämnden får tillgång till rapporten i samband med publiceringen.

Metrex-konferensen
Den 6–8 juni var det genomfördes en Metrexkonferens i San Sebastian, Spanien. Temat för konferensen var *Sustainable Mobility - An Integrated Metropolitan approach*. San Sebastianregionen berättade bland annat om hur de arbetar med hållbarhet inom transportsystemet, inte bara med ekologisk hållbarhet utan även social och ekonomisk. Konferensens presentationer kommer att läggas ut på Metrex hemsida; eurometrex.org

Rundabordssamtal om regionens kompetensförsörjning
Förvaltningen genomförde den 14 juni ett rundabordssamtal om regionens kompetensförsörjning på uppdrag av landstingsdirektören. Trafikförvaltningen, Länsstyrelsen, Storsthlm, MYH, AF, Keolis, Svensk kollektivtrafik och Vård- och omsorgscollege i Stockholms län deltog i samtalet och beskrev sina utmaningar för kompetensförsörjningen. Deltagare var överens om att samarbete är nödvändigt för att komma tillrätta med kompetensbristen. Ett uppföljande möte planeras för hösten.

EU-avstämningsgruppen
Den 31 maj 2018 träffades landstingspolitikerna med uppdrag i EU-relaterade organisationer. På mötet redovisades förvaltningens arbete med EU-frågorna under våren 2018 samt diskuterades landstingets utökade EU-uppdrag i samband med regionbildningen. Förvaltningen förbereder ett underlag för landstingets ståndpunkter och positioner i EU-frågor utifrån mål och ambitioner i RUFS 2050. Underlaget kommer att diskuteras i ett uppföljande möte under hösten varefter detta ska tas upp i nämnden.

Lanseringsseminariet av RUFS 2050
Den 13 juni arrangerade förvaltningen ett lanseringsseminarium av RUFS 2050. Ett 40-tal regionala aktörer deltog. Gustav Hemming (C), Jens Sjöström (S), Anna Starbrink (L) och Irene Svenonius (M) inledningstalade. Förvaltningen presenterade RUFS 2050 och en bild av framtidens stockholmare utifrån demografiska prognoser. En panel bestående av Anna Bella Kraft, ordförande i BRIS, Anusha Andersson, verksamhetsledare Historieberättarna och Andreas Hatzigeorgiou, chefsekonom, Stockholms handelskammare, diskuterade regionens utmaningar under temat "*Så vänder vi regionens utmaningar till möjligheter*". Förvaltningen har tagit fram en formgiven version av RUFS 2050 som kommer att skickas ut till nämnden. Sluttryck av RUFS 2050 sker när den har vunnit laga kraft.

Beslutsexpediering:
Akt

§ 78
Lägesrapport bostadsfrågan inklusive lokala bostadsmarknader

TRN 2017–0152

Jessica Andersson, avdelningschef, och Matilda Rehn, regionplanerare, informerar om förvaltningens arbete med bostadsfrågor.

§ 79
Information Sigtuna kommun
TRN 2018–0081

Christer Wikström, kommundirektör Sigtuna kommun, informerar om Sigtuna kommuns utvecklingsarbete i samband med nämndens studieresa till Rosersberg.

FÖRSLAG TILL YTTRANDE
2018-06-04

TRN 2018-0069

Landstingsstyrelsens förvaltning
Registraturen
Box 22550
104 22 Stockholm

Remiss - Ekologisk kompensation - Åtgärder för att motverka nettoförluster av biologisk mångfald och ekosystemtjänster, samtidigt som behovet av markexploatering tillgodoses (SOU 2017:34)

Inledning

Tillväxt- och regionplanenämnden yttrar sig över remissen i egenskap av regionplaneorgan för Stockholms län och utgår från ett samlat regionalt utvecklingsperspektiv. Nämnden konstaterar att förslagen om att förtydliga lagstiftningen kan öka tillämpningen av ekologisk kompensation. Vidare ser nämnden att förslagen i utredningen kan underlätta för kommunerna att använda de regionala planeringsunderlag och avvägningar som landstinget har i sin strategiska planering och vidare till detaljplanering.

Synpunkter

Tillväxt- och regionplanenämnden stödjer de förslag till utveckling av lagstiftningen som syftar till att öka förutsägbarheten och effektiviteten av tillämpning av ekologisk kompensation. Nämnden ser dock att det är angeläget att en ökad ekologisk kompensation inte ska hindra fortsatta exploateringar och ser därför med tillförsikt på tillämpning av den skadelindringshierarki som påtalas i direktivet. Nämnden vill därtill betona att en högre grad av kompensation inte får leda till lägre krav vid tillåtlighetsbedömning.

Själva begreppet ekologisk kompensation leder till en tolkning att det främst rör de ekologiska värdena. Detta är olyckligt då även sociala värden och kulturella ekosystemtjänster inbegrips. Med anledning av det anser nämnden att det är bra att en vägledning som ska fokusera på dessa värden ska tas fram. Därtill anser nämnden att det är bra att denna ska tas fram av Boverket, i samverkan med flera myndigheter. Det är angeläget att kunskapsunderlag och -utveckling kopplas till planeringsprocessen för att kunna omsättas i samhällsplaneringen. Först då kan underlagen ge stöd för den fysiska planeringen och i hanteringen av de utmaningar vi har i tider av

hög bebyggelsetakt. Att utredningen även betonar vikten av de ekosystemtjänster som kopplar till klimatanpassning, anser nämnden ger stöd för att vi ska bygga ett resilient och robust samhälle. Nämnden ser att även markägare är en avgörande aktör och föreslår därför att även dessa anges som målgrupp för de vägledningar som föreslås. Jord-, vatten- och markägare borde således ha inkluderats i utredningen.

Nämnden ser vikten av att frågor om kompensation behöver komma tidigt i planeringsprocessen samt hanteras i ett helhetsperspektiv och konstaterar att kommuner enligt förslagen ges bättre förutsättningar att planera för kompensationsområden och grön infrastruktur i översiktsplaneringen. Här finns därmed ökade möjligheter för kommunerna att i sina tidiga skeden ta hänsyn och förhålla sig till de underlag som landstinget har när det gäller den regionala grönstrukturen, upplevelsevärden och ekosystemtjänster mfl. Nämnden ger således också sitt stöd för att kraven på att redovisa planerade kompensationsåtgärder tidigt i MKB-processen nu tydliggörs.

I och med klargörandet att man får bestämma kompensationsåtgärder för ekosystemtjänster i detaljplaner kan arbetet med kompensationsåtgärder genomsyra planprocessen, ända från regional nivå till detaljplanenivån. Detta anser nämnden bidrar till att skapa förutsättningar för hållbar samhällsutveckling.

FÖRSLAG TILL YTTRANDE
2018-06-07

TRN 2018-0032

Havs- och vattenmyndigheten
havochvatten@havochvatten.se

Yttrande över samrådsförslag för Havsplan Östersjön

Inledning

Stockholms läns landsting yttrar sig över samrådsförslaget utifrån i ett samlat regionalt utvecklingsperspektiv och utgår från landstingets roll som regionplaneorgan för Stockholms län.

Synpunkter

Allmänt

Landstinget vill inledningsvis framhålla att Havs- och vattenmyndighetens förslag till Havsplan Östersjön ger en bred bild över mål, förutsättningar, anspråk och intressen av betydelse för Östersjön. Planförslaget är väl strukturerat och presenteras på ett pedagogiskt sätt.

Landstinget bedömer att havsplanens syfte och planeringsmål ligger i linje med den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen, RUFS 2050 (antagande i Landstingsfullmäktige 12 juni). RUFS 2050 lyfter fram skärgårdens och havets betydelse för Stockholmsregionens attraktivitet och betonar vikten av att arbeta för friska och livskraftiga hav och vatten och balans mellan nyttjande och bevarande.

Planens utgångspunkter

Landstinget anser att planförslaget skulle vinna på att utveckla beskrivningen av de tre hållbarhetsperspektiven, inklusive en beskrivning av slutsatserna i hållbarhetsbedömningen. Planen bör beskriva hur hållbarhetsperspektiven förhåller sig till varandra och hur de påverkar planens innehåll, avvägningar och prioriteringar. Det förhållningssätt till hållbarhetsperspektiven som använts i RUFS 2050 kan fungera som inspiration för ett utvecklat resonemang.

Planens framtids- och utvecklingsperspektiv

Landstinget anser att framtids- och utvecklingsperspektiven tydligare bör genomsyra hela planen. Planen skulle öka i tydlighet och förståelse om beskrivningar av framtiden fördjupas i planen. För att tydliggöra framtidsbilden bör också de utmaningar som de svenska haven står inför tydligare beskrivas. Utvecklingsperspektiven skulle gynnas av en utvecklad beskrivning av hållbarhetsaspekterna. Landstinget ser det som extra viktigt att planen lyfter konsekvenserna av befolkningsutvecklingen i storstadsregionerna och

att detta utvärderas i relation till relevanta teman, t.ex. hur Stockholmsregionens förväntade befolkningsökning påverkar förutsättningarna för det som i havsplanen beskrivs som attraktiva livsmiljöer och för utvecklingen av godstransporter till sjöss. Landstinget har lång erfarenhet av att arbeta målstyrt med långa tidsperspektiv, i en geografi som går över administrativa gränser, och ser fram emot att delta i den fortsatta diskussionen kring framtidsperspektiven i havsplanen.

Landstinget anser att havsplanen, med ambitionen att vara en framtidsinriktad utvecklingsplan, skulle kunna lyfta fram planens målkonflikter tydligare. Landstinget konstaterar exempelvis att företrädesrätten för försvarsmaktens intressen före andra användningar synliggör en målkonflikt mellan olika samhällsmål. Med Försvarsmaktens företrädesrätt finns risken att något nytt energiproduktionsprojekt inte får plats i Östersjön söder om Gävle, och med det kommer troligtvis inte de energi- och klimatpolitiska mål som planen anger kunna nås. Havsplanen skulle behöva lyfta fram dessa målkonflikter tydligare, och klargöra vad som är möjligt respektive inte möjligt i aktuella områden, särskilt med bakgrund av angivna syften med planen. Landstinget efterfrågar därför en tydligare vägledning från myndigheter och lagstiftare samt en större öppenhet för att hitta möjligheter till anpassningar som möjliggör att såväl energi- och klimatpolitiska mål som försvarsmaktens intressen kan tillgodoses.

Kopplingen till den regionala planeringsnivån
Landstinget bedömer att syftet och planeringsmålen med havsplanen ligger i linje med den regionala utvecklingsstrategin för Stockholmsregionen, RUFS 2050. RUFS 2050 lyfter fram havets betydelse för Stockholms attraktivitet och betonar vikten av att arbeta för friska och livskraftiga hav och vatten och balans mellan nyttjande och bevarande.

Landstinget ser det som viktigt att havsplanen tydliggör regionernas roll i arbetet med havsplaneringen. Det behöver tydliggöras hur planeringsmålen, till exempel "Skapa förutsättningar för en regional utveckling", kopplar till den regionala utvecklingsplaneringen och den regionala utvecklingsstrategin. Likaså bör havsplanens roll beskrivas inte enbart i relation till kommunala översiktsplaner utan även i relation till regionplaner. Planen bör tydliggöra att havsplanerna inte enbart överlappar kommunal översiktsplanering, utan även områden för regionplanering. Det finns också ett fortsatt behov av att tydliggöra hur planinstrumenten förhåller sig till varandra vid konflikter inom de delar där dessa överlappar.

Regionernas roll och ansvar behöver också beaktas i beskrivningarna av behov av fortsatt arbete under planens olika teman. Under exempelvis beskrivningen av fortsatt arbete inom temat Attraktiva livsmiljöer beskrivs endast uppdrag inom ramen för Länsstyrelsernas uppdrag. Landstinget anser att även regionernas roll och bidrag i frågor som kopplar till regional utveckling bör lyftas i detta sammanhang. Stockholms läns landsting samverkar idag med andra regioner runt Östersjön om frågor som berör regional utveckling, tillgänglighet samt energi och klimat genom CPMR Baltic Sea Commission och Central Baltic, inom ramen för EU:s Östersjöstrategi. Arbetena inom CPMR Baltic Sea Commission och Central Baltic har båda relevans för havsplanearbetet. Havsplanens koppling till denna typ av samverkan bör förtydligas.

Kopplingen till en levande skärgård
Landstinget anser att planförslaget i många delar saknar perspektiven på fast- och deltidsboende i skärgården, till exempel i beskrivningen av attraktiva livsmiljöer och fiskerinäringen. Planförslaget anger att kustområdena behöver vara tillgängliga med tillgång till nödvändig samhällsservice, vilket är positivt. Dock saknas enligt landstingets mening ett resonemang om att områdenas attraktivitet till stor del avgör huruvida bofasta och deltidsboende etablerar sig och möjliggör underlaget till denna service. I nuläget bor ca 14 000 personer i Stockholms skärgård, varav drygt 3 000 på öar utan fast förbindelse. Attraktiva livsmiljöer är en stor del i varför individer väljer att bosätta sig i skärgården. Lokalbefolkningen är en vital grupp för att värna om livsmiljön och möjligheten att bibehålla de attraktiva livsmiljöerna. Tillväxt- och regionplanenämnden, Stockholms läns landsting, godkände den 22 februari 2018 Landsbygds- och skärgårdsstrategi för Stockholmsregionen (antagande i Landstingsfullmäktige i juni 2018). Strategin genomsyras av perspektivet att en utveckling mot en hållbar och levande skärgård sker genom att utveckla förutsättningar för boende och näringsliv.

I förslaget till havsplan beskrivs fisket som en samstämd näring. Landstinget anser att planen missat att lyfta problematiken kring förutsättningarna för småskaligt fiske. Lagar och regler kring småskaligt fiske är en stor del i problematiken att livnära sig på småskaligt fiske, och landstinget anser att det bör skapas en balans mellan regleringar av små- och storskaligt fiske då miljöpåverkan och ekonomiska möjligheter är vitt skilda. Planen skulle därför vinna på att lyfta skillnader i utmaningar och miljöpåverkan mellan små- och storskaligt fiske. I förslaget till Landsbygds- och skärgårdsstrategi för Stockholmsregionen (antagande Landstingsfullmäktige 12 jun 2018) beskrivs fisket som en prioriterad aspekt i utvecklingen av skärgården. Landstinget deltar gärna i vidare dialog kring frågan.

I havsplanen anges att fritidssektorn och turismen är viktig för den regionala utvecklingen på Gotland och på Öland. Landstinget vill påpeka att även för Stockholms skärgård är fritidssektorn och turismen centrala för att kunna bibehålla en levande skärgård.

Energi
Landstinget anser att det är viktigt att framtida planering av elförsörjning och transmission av Stockholmsregionen tänks ihop med Svenska Kraftnätets stora kraftnätsprojekt Stockholms Ström och Stockholm Väst.

Energianvändning på land medför stora CO2-utsläpp. Landstinget anser därför att en infångning och lagring av koldioxidutsläpp från stora kraftverk och drivmedelsproduktion i Stockholmsregionen (kraftvärmeverk och oljeraffinaderi) behöver ses i samband med storskalig CO2-lagring i Östersjön som kan bli aktuell på längre sikt. Landstinget välkomnar att denna fråga utvecklas vidare i den fortsatta planeringsprocessen.

Landstinget noterar att nya områden för vindbruk har pekats ut i havsplanen, men också att regionens utpekade riksintresseanspråk för vindbruk till havs inte tillgodoses enligt havsplanen. Som en konsekvens av havsplanens ställningstaganden förutsätter landstinget att Energimyndigheten inleder ett arbete med en översyn av riksintresseanspråken för energiproduktion, vindbruk till havs. Landstinget ser en dialog om havsplanens utpekade områden för vindbruk som en viktig del av den samlade regionala planeringen i Stockholmsregionen.

Natur
Landstinget anser att planförslaget bör bli tydligare i hur viktiga marina livsmiljöer och processer hänger samman i tid och rum. För detta krävs en enhetlig och samlad kunskap om den gröna infrastrukturen i havsområdet. Det behövs också mer kunskap om undervattensmiljön. Landstinget är positiva till att havsplaneringen ska ske utifrån en ekosystemansats, men ifrågasätter om planeringsmålen kan nås då kunskapen om undervattensmiljön är bristfällig och det idag saknas inventeringar och kunskap om detta.

Landstinget anser också att det behöver bli tydligare i planen hur man avser att gå vidare med att ta fram kunskapsunderlag om områden där verksamheter behöver ta särskild hänsyn till höga naturvärden och vilka åtgärder som behöver vidtas för att uppfylla den särskilda hänsynen. Landstinget tycker det är positivt att havsplanen lyfter de regionala handlingsplanerna för grön infrastruktur som ett viktigt underlag. De prioriterade åtgärderna som redovisas i handlingsplanerna bör hänvisas till i havsplanen.

Transporter och kommunikationer
Landstinget saknar ställningstaganden och en redovisning av vilka hänsyn som har tagits kring det transeuropeiska nätverket för transporter, TEN-T, och konceptet "Motorvägar till sjöss" i planen.

Landstinget anser att havsplanen bör utveckla resonemangen kring bedömningen av mängden godstransporter till havs i ett 2030- och i ett 2050-perspektiv, och hur denna ökning förhåller sig till ytanspråk. För Stockholmsregionens tillväxt är det centralt att inseglingsförhållanden till regionens godshamnar säkerställs med sikte på framtida behov. Med anledning av att Horsstensleden inte ingår i nationell plan för 2018-2029 anser landstinget att alternativstudier till Horstensleden bör återupptas och beaktas. I arbeten med översyn av farledssystem i havsplaneområdet är det viktigt att miljöhänsyn och kriterier för hållbar utveckling i kust- och skärgårdsområdet beaktas. Planförslaget bör också förtydliga sjöfartens miljöpåverkan sett i relation till andra transportslag.

FÖRSLAG TILL BESLUT
2018-06-20

TRN 2017-0055

Tillväxt- och regionplanenämnden
Ärende 12

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

miljöpartiet de gröna

V

Godsstrategi för Stockholmsregionen

Det är bra och nödvändigt att ha en regional godsstrategi. Den är en förutsättning för en regionalt hållbar utveckling i en snabbt växande region. Dokumentet ska ha status som planeringsunderlag enligt Plan- och bygglagen och därmed vara vägledande för efterföljande planering. En regional godsstrategi borde vara en grundläggande förutsättning för genomförandet av RUFS 2050.

Vi ser dock flera brister med godsstrategin, även efter remissrundan.

Fortfarande anser vi att sjögods behöver få en större tyngd i detta förslag nämns det bara utan tydlig inriktning. Godsstrategin bör peka ut och prioritera sjögodsets potential och dess framtida betydelse, såväl för transporter till och från regionen som storregionalt inom Stockholm-Mälardalen.

Strategin säger inte heller något om att prioritera gods på järnväg. Trängseln på spåren kommer att öka när mindre klimatvänliga trafikslag övergår till spårburen persontrafik. Det är därför viktigt att även godstrafiken ges utrymme att utvecklas för att undvika undanträngningseffekter med ökad tung lastbilstrafik som följd. I regeringens nationella plan prioriteras järnvägsinfrastrukturen i form av robusthet och kapacitetsutveckling. Detta är viktigt då det skapar utrymme att öka såväl persontrafiken som godstrafiken utan att ställa dessa mot varandra.

Konsumtionsmålet, som är ett delmål i RUFS 2050, nämns inte. Godsets påverkan på klimatet är en viktig fråga, även ur ett konsumtionsperspektiv. Att ha med detta perspektiv i Godsstrategin är därför av största vikt för att klara den målsättning RUFS 2050 pekar ut.

Vi saknar tydlighet kring regionens syn på drivmedel, både till sjöss och lastbilar. Elektrifieringen tas upp, men det är ett problem att andra bränsleslag, tex biogas, inte nämns i strategin. Vi hade därför velat ha ett avsnitt om förnyelsebara drivmedel. Godsstrategin hade även i detta sammanhang behövt en helhetssyn på cirkulär ekonomi. Skrivningen som finns om cirkulär användning av produkter blir mest ett resonemang om att transporterna kan komma att öka eller minska. Istället borde

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

utgångspunkten vara hur cirkulär ekonomi rätt utformat kan bidra till ändrade konsumtionsmönster och cirkulära värdekedjor inom regionen som minskar behovet av transporter. Men också om hur drivmedelsval kan leda till ökad självförsörjning och klimatpositiva effekter i andra delar av den cirkulära kedjan.

Det görs vissa kopplingar till klimatfärdplanen, men vi hade gärna sett ännu tydligare skrivningar. Värt att nämna i sammanhanget är att klimatfärdplanen inte är beslutad än, utan har återremitterats i Landstingsfullmäktige för att arbetas om. Att föregå den processen vore oklokt.

Även kopplingarna till den nyligen antagna landsbygds- och skärgårdsstrategin, bör förbättras. Det finns ett behov av ännu mer effektiva sjötransporter i skärgården. Replipunkterna måste rustas upp så att de når den standard som anges i den regionala utvecklingsplanen för Stockholm (RUFS 2050). Såväl godsuppställning som bussangöring, tidspassning och parkeringsplatser är viktiga för replipunkternas grundfunktion som bytespunkter.

Överlag anser vi att strategin även efter remissrundan inte innehåller tillräckligt tydliga åtgärder och ställningstagande kring långsiktiga planeringsförutsättningar. Vi anser inte att det är en så skarp strategi som vi skulle önskat. På grund av ovanstående aspekter anser vi att strategin behöver arbetas om för att bli tydligare och få skarpare förslag på åtgärder och ställningstaganden. Remissinstanserna efterfrågade en mer användbar strategi, och detta håller vi med om behövs.

Vi föreslår Tillväxt- och regionplanenämnden besluta

att återremittera ärendet för att ta ovanstående i beaktande